

25.10.2019

SuPerin lausuntotiivistelmä koskien Kansallista mielenterveysstrategiaa ja itsemurhien ehkäisyohjelmaa 2020-2030

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer on antanut lausunnon 25.10.2019 Sosiaali- ja terveysministeriön mielenterveysstrategian luonnoksesta. Mielenterveysstrategia ohjaa mielenterveystyötä vuosina 2020-2030.

Mielenterveysosaamista voidaan lisätä kaikkialle sosiaali-, terveys- ja kasvatusaloille jopa ilman lisäkustannuksia tunnistamalla mielenterveys- ja päihdetyön osaamisalaan suuntautuneen lähihoitajan osaaminen ja hyödyntämällä sitä koko potentiaalissa. Mielenterveys- ja päihdetyön osaamisalaan erikoistuneita lähihoitajia tarvitaan myös esimerkiksi ikäihmisten palveluissa. Eri osaamisalojen tuottaman osaamisen yhdisteleminen rikastuttaa työyhteisöjä ja mahdollistaa uusien asiakkaita palvelevien toimintatapojen kehittämistä.

Mielenterveysstrategian linjauksissa ei SuPerin mielestä tuoda esiin riittävästi työstä aiheutuvaa kuormitusta ja sen yhteyttä mielenterveyden häiriöihin. Sosiaali-, terveys- ja kasvatusaloilla henkilöstömitoitus, liian suuret ryhmät ja liian pienet henkilöstöresurssit ovat riskitekijöitä. Säästötoimet, lomautukset ym. vaarantavat sekä työntekijät että asiakkaat.

Koulutetun sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunnan määrä on avainasemassa. Vakituksia ja pysyviä ammattihenkilöitä tulee olla toimintayksiköissä riittävästi. Mielenterveysttä tukevat palvelut ja niissä työskentelevät työntekijät pitää nähdä Suomen menestyksen vahvistajina eikä kulueränä. Laadukkaan palvelun tuottaminen edellyttää hyvinvoivaa henkilöstöä, joten panostusta työhyvinvointiin ja etenkin työn kuormittavuuden kohtuullistamiseen tarvitaan.

Yhtenäiset laatuksiteerit ja laaturekisteri ovat tärkeitä etenkin palveluissa asuville mielenterveyskuntoutujille sekä päihdekuntoutujille. Lisäksi ne tukevat palveluissa työskentelevien sitoutumista työpaikkaan ja lisäävät työhyvinvointia, kun työtä on mahdollista tehdä eettisesti kestäväällä tavalla.

Henkilöstön kouluttamisessa tulee huomioida työyksikön yhteiset sekä työntekijöiden henkilökohtaiset lisäkoulutustarpeet. Lisäkoulutuksen tulee olla aidosti ammattitaitoa kehittävä ja ylläpitävää sen sijaan sen sijaan, että järjestetään massakoulutuksia koko henkilöstölle, joilla kuitataan koulutusvelvollisuus suoritetuksi, vaikka varsinainen työssä tarvittava osaaminen ei lisäännny.

Perheystävällisen työelämän ohjelmassa on huomioitava etenkin vuorotyötä tekevien päiväkotijä ja peruskouluikäisten lasten vanhemmat.

Toimenpiteet mielenterveysstrategiassa painottuvat korjaavaan puoleen ennaltaehkäisevän sijaan. SuPer toivoo strategiaan enemmän ennaltaehkäisyä ja varhaista puuttumista.

Lausuntopyynnön diaarinumero: STM/2776/2018

SUPER